

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. IV. Singula Sacramenta præter gratiam habitualem conferunt auxilia quædam specialia, quibus homo juvetur ad cuiusque finem obtinendum, cum eâdem proportione æqualitatis vel inæqualitatis, quâ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

Sect. 4. De Causa & effectu Sacram. Concl. 4. 81

76. Ita docet Scotus 4. dist. 1. q. 6. n. 23. ad ultimum ibi: Dico ergo ad maiorem, quod Sacramentum magis proprie significat illum effectum in anima. ad quem conferitur gratia in Sacramento, quam significet ipsam gratiam. Unde gratia existente una in anima, Sacramenta tamen diversa distinguuntur per diversa significata propria, quae sunt diversi effectus eiusdem gratiae. Quia autem hoc intellectu difficile est, tum propter nimiam diversitatem effectuum, puta regenerationis in Baptismo, nutritionis in Eucharistia, abolitionis in Pœnitentia &c. tum quia habitus supernaturales non faciunt ad operandum; adeoque non juvant ad resistendum tentationibus aut promptius operandum; hinc communis consensus Doctorum singulis Sacramentis attribuit particularem quemdam, sed secundarium effectum, quem jam explicio.

CONCLUSIO IV.

Singula Sacramenta præter gratiam habitualement conferunt auxilia quædam specialia, quibus homo iuvenitur ad cuiusque finem obtinendum, cum eadem proportione æqualitatis vel inæqualitatis, quâ gratiam habitualement.

76. **P**robatur: quia alioquin frustra plura essent instituta Sacramenta; posset quippe augmentum gratiæ haberi per frequentem repetitionem eiusdem Sacramenti, v.g. Communionis, per quam probabile est super gratiæ habitualis conferri, quàm per alia Sacramenta.

76. **C**onfirmatur ex Patribus, qui docent Sacramentum Matrimonij & Ordinis esse institutum ut per gratiam eiusmodi Sacramentorum onera Ecclesiasticæ præfecturæ, & conjugij sustineri possint, mutui amor & mutua fides servari, & proles ritè educari. Similiter Confirmationem esse institutam ad dandam gratiam, quâ constanter, ubi necesse fuerit, fidem profiteamur & persecutiones patiamur: non quòd huiusmodi auxilia divina sine Sacramentis aut eorum voto non possint haberi (constat siquidem Confirmationem non esse in præcepto, & tamen aliquos sine ea ac eius

voto per ferventes preces huiusmodi auxilia obtinuisse) sed quòd per Sacramenta facilius & certius obtineantur.

Hæc autem doctrina Patrum non subsistit, nisi aliquid concedatur per aliqua Sacramenta, quod non per alia; sine fundamento autem asseritur illud esse habituale: ergo ut illa Sacramenta consequantur fines suos, opus est actualibus auxilijs.

Porro idem credendum est de alijs Sacramentis, v. g. Baptismo, qui per se institutus est ad spiritualem regenerationem, seu ad gratiam sanctificantem simpliciter primam: credendum (inquam) quòd per eum etiam conferantur auxilia quædam spiritualia, quibus in ea vitæ novitate persistamus, ac mandata Christi servemus, cuius fidei professio fit in Baptismo; ac denique quibus alia Sacramenta dignè suscipiamus, cum sit janua cæterorum. Similiter per Sacramentum Pœnitentiæ verisimile est dari aliquod speciale auxilium ad efficacius detestandum peccata, & satisfaciendum pro commissis: quia institutum est per se ad gratiam non simpliciter, sed post lapsum primam; seu per modum non generationis, sed resurrectionis spiritualis, ac curationis à lethali peccato: unde Patres vocant illud secundam post naufragium tabulam. Extrema etiam Unctio, cum sit instituta ad reliquias peccatorum abstergendas, & ad conferendum robur in extrema illa luctu, & spiritualem alacritatem; existimandum est, quòd conferat auxilia ad huiusmodi effectus. Eucharistia denique, quæ instituta est per modum nutrimenti spiritualis, præstat auxilia per quæ præservemur à morte spirituali seu mortali peccato, ac spiritualiter recreemur & confortemur, atque Christo per actus charitatis ac devotionis uniamur.

78. Itaque auxilia illa actualia sunt rectæ & sanctæ cogitationes motusve subiti voluntatis ad specialem finem singulorum Sacramentorum à Deo immissi. Et ratione illorum, sive propter specialem ordinem congruitatis ad illa, gratia habitualis, quæ conferitur in Sacramento & vocari solet sacramentalis, distinguitur moraliter à gratia communiter dicta, sive quæ conferitur extra Sacramentum per bona opera.

Majorem distinctionem neque ratio, neque auctoritas exigit; adeoque minimè asserenda, maxime in sententia Scoti, quæ non agnoscit habitus supernaturales per se infusos præter Fidem, Spem & Charitatem. Sicut ergo Fides & Spes Sacramentalis, (ut

L sic lo-

fic loquar) à nemine specie physicâ distinguntur à Fide & Spe extra Sacramentum infusis; ita neque Charitas, quæ identificatur gratiæ habituali, distingui debet.

79. Quæcumque Gratia habitualis exigit aliqua auxilia ad resistendum tentationibus & bene operandum. Tridentinum.

Et quidem quæcumque gratia habitualis exigit aliqua auxilia, sive gratias prævenientes ad resistendum tentationibus & bene operandum. Deus namque (loquitur Trident. sess. 6. cap. 11.) suâ gratiâ actuali semel infusis non deserit, nisi ab eis prius deseratur. Rationem præmiserat: Quo (inquiens) sit, ut iusti ipsi eò magis se obligatos ad ambulandum in via iustitiæ sentire debeant, quò liberati iam à peccato, servi autem & amici facti Deo, sobriè, iuste & piè viventes proficere possint per Christum Iesum, qui diligentes se diligit, ditans eos specialibus favoribus & auxilijs, quibuscumque facilius possint, si velint, mandata Dei servare; id quippe maximè consentaneum est legibus amicitiae, ut amicus juxta voluntatem amici operetur.

Quapropter Trident. supra can. 18. specialiter definit, Dei præcepta homini iustificato & sub gratia constituto esse ad observandum possibile. Quis ergo miretur, si amicitia seu gratia sacramentalis præter illa auxilia communia de congruo postulet specialiora, quibus obtineatur finis à Christo per Sacramentum specialiter intentus? Siquidem ad hoc Christus in particulari sua merita applicavit. Quemadmodum inter homines, si subditus aliquis meruit amicitiam principis obsequijs spectantibus ad certam materiam, si in illa est locus præmio, par est ut in illa obtineat; v. g. si servit in rebus Indicis, ut in India accipiat aliquod officium, maximè si fuerit promissum.

Ex quo apparet longè aliter gratiam sacramentalem exigere illa auxilia, quam lignum aut lapidem, ad quorum præsentiam Deus illa daret; sic etenim gratia extrinsecè connotat illa auxilia dependentè à decreto Dei, ut tamen sit radix congrua, cujus intuitu conferantur in tali materia; & ideo dicuntur dari mediante gratiâ, & juxta ejus proportionem, ut habet secunda pars conclusionis, quæ non indiget aliâ probatione.

80. Verisimiliter intuitu Sacramenti initerabilis dantur, occasione occurrente, per totam vitam auxilia; non sic

Solum nota, verisimile esse intuitu Sacramenti initerabilis dari auxilia gratiæ per totam vitam cum occasio occurrat; ratione verò aliorum, v. g. Pœnitentiæ vel Communionis non; sed certum numerum; cum enim instituta sint ut repetantur, sufficiebat singulis vicibus singula auxilia determinari. De tempore,

quo hæc auxilia conferantur, dicam in fine Sectionis; prius explicò alterum effectum secundarium, qui ab Ecclesia vocatur Character. Circa quem quaeritur Primò, in quibus Sacramentis imprimatur? Relolutio erit

CONCLUSIO V.

Fidei est Baptismus, Confirmationem & Ordinem imprimere characterem; quamquam hoc ipsum neque experientiâ vel ratione, neque auctoritate Scripturæ aut Sanctorum Patrum evidenter necessariò possit probari.

81. Vocabulum Character apud Græcos idem est, quod apud Latinos figura. Et sic (inquit) accipitur ad Heb. 1. ubi nos habemus, figura substantiæ, ponitur character in græco: & hoc modo dicimus characteres, figuras, quibus littera scribuntur: & hoc modo dicimus characteres in incantationibus, & huiusmodi quasdam figuras protractas: & hoc modo accipitur in Apocalypsi character bestiae, figura in fronte vel in manu, quæ significat ipsam pertinere ad familiam bestiae. Generalius autem accipitur character pro signo; & hoc modo Baptismus potest dici character, quia signum quoddam est. Forma etiam verborum in Sacramento aliquo potest dici character, sicut Magister loquitur in ista distinctione. Sed his omnibus prætermisus, de characterè, ut loquimur in proposito, Theologi concipiunt communiter per characterem quoddam spirituale impressum à Deo suscipienti Sacramento non iterabile. Hæc Doctor Subtilis de ratione nominis.

Quæ cognitâ, nefas est Catholico dubitare de prima parte conclusionis post Florentinum & Tridentinum: illud siquidem in Decreto Unionis sic definit: Inter hæc sacramenta tria sunt Baptismus, Confirmatio & Ordo, quæ characterem, id est spirituale quoddam signum à cæteris distinctum imprimunt in anima indelebile. Unde in eadem persona non reiterantur: reliqua verò quatuor characterem non imprimunt, & reiterationem admittunt. Hoc verò sessione 7. canone 9. damnat errorem contrarium, qui à Waldensibus Tom. 2. doctrinalis fidei cap. 109. adscribitur

Prima pars conclusionis est Florentini & Tridentini.

Waldensibus.